

Könyvtárközi kölcsönzés és megosztott állománygyarapítás az amerikai egyetemi könyvtárakban

Előadásomat egy megjegyzéssel szeretném kezdeni. Bár az amerikai könyvtári gyakorlat számos megoldása és több szabványa követőkre talált Magyarországon, nem szándékom, hogy fenntartás nélkül ajánljam valamennyit, és nem tételezem fel, hogy azok mindegyike megoldást kínál a Közép-Európában jelentkező problémákra. Az amerikai megfontolások és megoldások nagy része a mi sajátos körülményeinkből fakad. Mégis feltételezem, hogy vannak közös gondjaink, s a magam részéről nagyon szeretném megismerni ezeket a hasonlóságokat és különbségeket.

A könyvtárközi együttműködésnek nagy hagyománya van az Egyesült Államokban. A nagyobb szakrendszerek, mint például a Dewey-féle Tizedes Osztályozás vagy a Kongresszusi Könyvtár osztályozása közel száz éves, s a Kongresszusi Könyvtár tárgyszójegyzéke sem sokkal fiatalabb. Ezek tették lehetővé a szabványos katalóguscédula előállítását és széles körű elterjedését. Később a katalóguscédulák anyagát facsimile kiadásként megjelentették a 700 kötetes nyomtatott katalógusban, a National Union Catalog c. (az amerikai könyvtárosok körében Mansell-nek nevezett) kiadványban. A cédulák facsimile kiadásán megjelölt lelőhelyek biztosították az első meglehetősen hatékonyan hasznosítható alapot a széles körű könyvtárközi kölcsönzés számára.

Erre a hagyományra alapozva fejlődött ki és erősödött meg a könyvtárosok körében a vonzalom a könyvtárközi együttműködésre. Ez a vágy azonban meglehetősen ellentétben áll az amerikai felsőoktatás struktúrájával és működésének módjával. A professzorok nemcsak a kézikönyvek és a kötelező olvasmányanyag miatt építenek a könyvtárra, hanem egyfajta „laboratórium”-ként is, amely mind a hallgatók, mind az oktatók számára lehetővé teszi a komoly kutatást primér forrásokban és a szakirodalomban egyaránt. Ahhoz, hogy az oktatási időszak szoros időkeretén belül a kutatómunka is elvégezhető legyen, a hallgatók és az oktatók egyaránt elvárják, hogy a kívánt anyagot megtalálják a helyi gyűjteményben. Ebből fakad, hogy egy egyetem minőségét, presztízsét és a neves professzorok megtartásának potenciális lehetőségét könyvtárának nagyságával mérik. 1932 óta, az Association of Research Libraries (ARL – <http://www.arl.org/>) azaz az Amerikai Tudományos Könyvtárak Szövetségének megalakulása óta a tagkönyvtárakat gyűjteményük és költségvetésük nagysága szerint rangsorolják. Az ARL a gyűjtemények mérési szisztémájának kialakításával az együttműködést ösztönzi, de a nagyság és teljesség terén versenyt hirdet az elsőségért.

Az amerikai felsőoktatás gazdagsága a II. világháborút követő két évtizedben egyaránt lehetővé tette rendszerének kiterjesztését és a könyvtári filozófia belső ellentmondásának feloldását. Mind a bibliográfiai számbavétel, mind pedig a álló-

mánygyarapítás terén létrejött az együttműködés (az 1950-es években a Farmington-terv végrehajtása nagy számú külföldi kiadványhoz juttatott arra specializálódott intézményeket), de az egyes könyvtárak képesek voltak arra is, hogy sok területen kitűnő saját gyűjteményt hozzanak létre. Sok egyetem és főiskola indított el új szakokat, új programokat, miközben más, nagyobb egyetemek jelentősen kiterjesztették kutatási tevékenységüket és kiemelkedő idegennyelvű – többek között magyar nyelvű – gyűjteményeket hoztak létre (pl. az Indiana Egyetemre, ahol én a doktori programban vettem részt, az 1950-es évektől kezdve szinte a teljes magyar nyelvű anyag érkezett).

Az 1970-es években, a gazdasági stagnálás idején a könyvtárak költségvetésének megszorítása alternatív megoldásokat tett szükségessé. Az új technológiák kellő megoldást kínáltak: ebben az évtizedben a MARC rekord és az OCLC drámaian felgyorsította a közös katalogizálás és a könyvtárközi kölcsönzés fejlődését. Az 1980-as és 1990-es években az időszaki kiadványok árának emelkedése sok könyvtárat arra kényszerített, hogy megszüntesse az előfizetést, ennek következtében sok kiadó – hogy veszteségét pótolja – felemelte az árakat. Ezért a könyvtárak kénytelenek voltak a könyvek beszerzési keretét csökkenteni, hogy a megmaradt előfizetéseket fedezni tudják, ami viszont válságba sodorta a könyvkereskedelmet, és a könyvek árának emelkedését idézte elő.

A „Monografikus és időszaki kiadványok költsége az ARL tagkönyvtáraiban 1986 és 1999 között” című táblázat (<http://www.arl.org/stars/arlstat/199982.html>) bemutatja, hogy az egy időszaki kiadvány címre eső költség sokkal gyorsabban nőtt, mint az egy monografikuséra eső. A könyvtárak gyorsabban fejlesztették az időszaki, mint a monografikus kiadványokra fordítandó költséget, mivel egy folyóirat lemondása igen negatívan befolyásolta volna a gyűjteményi politikát. A „Beszerzés és az igények az ARL tagkönyvtárakban 1986 és 1999 között” című táblázat (<http://www.arl.org/stars/arlstat/1999t2.html>) pedig azt mutatja, hogy a könyvtárak kevesebb folyóiratot vásároltak, mint könyvet, ezzel szemben drámaian megnőtt a könyvtárközi kölcsönzés mértéke. Tény, hogy az ARL tagkönyvtárak, amelyek a legjobban dotált egyetemi könyvtárak az országban, többet vesznek kölcsön, mint amennyit kölcsön adnak. A helyi kutatási igény felülmúlja a helyi forrásokat. A könyvtárak, hogy eleget tegyenek az igénynek, egyre nagyvonalúbban finanszírozzák a könyvtárközi kölcsönzést. Ez a helyzet a mi könyvtárunkban is. Nálunk minden évben szépen növekedett a beszerzési keret, de a könyvtárközi kölcsönzés még ennél is gyorsabban nő.

A könyvtárközi kölcsönzés automatizálása még inkább elősegítette ezt a tendenciát. Igaz, a Texas Tech esetében, de még szélesebb körben is érvényes ez a trend. 1994-ben biztosítottuk a hozzáférést a *FirstSearch* adatbázisokhoz, közülük is a legjelentősebbhez, a *WorldCat*-hoz, amely lehetővé teszi azon művek on-line megrendelését, amelyek saját gyűjteményünkben nem voltak megtalálhatók. Így a könyvtárhasználók kéréseiket nemcsak egy nyomtatvány kitöltésével nyújthatták be, hanem lehetőségük nyílt arra, hogy közvetlenül valamely *FirstSearch* adatbázis bibliográfiai leírását használják fel erre a célra. A szakreferens könyvtárosok a tanszékeinken széles körben propagálták a *FirstSearch* adatbázisokat. A *FirstSearch* használata oly mértékben megnőtt, hogy az OCLC reklámanyagában a Texas Tech-et külön bemutatta. A könyvtárközi kölcsönzés azért nőtt meg nagy mértékben, mert drámai mértékben növekedett az ismeretlen tételek felfedezésének lehetősége.

A növekvő bizalom a könyvtárközi kölcsönzés iránt a legtöbb problémát a könyvek esetében okozta. A könyvek kölcsönzésének költsége általában a könyvek árának a felét teszi ki, ugyanakkor a kikölcsönzött könyv kölcsönözhetővé válik a tulajdonos könyvtár és más könyvtárak számára is. Mivel a kutató könyvtárak (az ARL tagkönyvtárak) általában nagyobb periódika állománnyal rendelkeznek, mint a kisebb egyetemi könyvtárak, nagyobb arányban kölcsönöznek könyvet, mint cikket. Ennek következtében az egy tételre eső költségük is nagyobb (1). Az inflációt követő könyvbeszerzési keret csökkenésével a könyvtárak könyvbeszerzési keretük nagyobb hányadát költik alapművekre, mint szakkönyvekre, így ez utóbbiak azután kevesebb könyvtárban állnak a használók rendelkezésére. A folyóiratcikkek fotómásolatban tehető hozzáférhetővé faxon vagy elektronikus fájlként, s az eredeti dokumentum hozzáférhető marad a helyi használat, illetve fotómásolat számára.

A könyvtárközi kölcsönzés növekvő használatát inkább forrásmegosztásnak kellene nevezni, mint megosztott állománygyarapításnak. A megosztott állománygyarapítás legáltalánosabb formája a kereskedelmi, fizetett adatbázisok közös hozzáféréseire feljogosított könyvtári konzorcium. A gyűjtemény itt nem fizikai egységek együttese, ennél fogva megoszthatók anélkül, hogy a helyi professzorok vagy diákok számára hozzáférhetővé válnának. Az elektronikus források konzorciumos úton történt előfizetése valóban megosztott gyűjteményfejlesztés: olyan forrásokat tesz hozzáférhetővé, amelyeket a könyvtár csak a konzorcium segítségével tud fizetni.

A mi könyvtárunk a *FirstSearch* adatbázisokhoz egy bizonyos konzorciumon keresztül fér hozzá, számos más adatbázishoz egy másik konzorcium révén. Az ARL tagkönyvtárak legutóbbi felmérése szerint az elektronikus előfizetés a megosztott állománygyarapítás leggyakoribb formája. (2)

Nehezebb azonban az együttműködés a könyvállomány területén. Milyen eredményekről számolhatunk be? Az *OhioLINK* talán az egyik legjobb és Magyarországon leginkább alkalmazható modell. Az *OhioLINK* 74 egyetem és főiskola, valamint Ohio állam könyvtárából áll. Ohio az Egyesült Államoknak egy Magyarország méreteihez közel álló állama, amelynek a területe és lakossága alig haladja meg a magyarországiét. Az *OhioLINK* használói köre 500 000 oktató, hallgató és alkalmazott, az együttes állomány 24 millió kötet. Az egyes könyvtárak a költségvetésük egy bizonyos hányadát olyan alapművek beszerzésére fordítják, amelyeket saját gyűjteményükben mindnyájan szükségesnek tartanak, de egymás között megállapodás szerint megosztják a gyűjtés felelősségét a kevésbé általánosan használt anyagok területén. A kulcskérdés a közös katalógus közvetlen megrendelési lehetőséggel és egy futárszolgálattal, amely két napon belül teljesíti a kérést. Ez az, ami mind az oktatók, mind pedig a résztvevő intézmények számára elfogadhatóvá teszi ezt a formát. (3)

Kissé hasonló, de újabb megoldás a C. I. C. (Committee for Institutional Corporation)-könyvtáraké, s ez lehetővé teszi, hogy a használó által kezdeményezett kölcsönzés egy közös (Z39.50 alatt működő) on-line katalógusból történjék. A C. I. C. konzorciumnak két jellemző vonása van: az egyik, hogy a tagkönyvtárak meglehetősen hasonlóak méretükben és oktatási profiljukban, valamint, hogy a konzorcium nemcsak a könyvtárak területén tart fenn együttműködést. Az *OhioLINK*-től eltérően a C. I. C korlátozott mértékben működik együtt a könyvállomány fejlesztésében, és földrajzilag jóval szétszórtabb, mint az *OhioLINK* tagjai.

A *Triangle Research Library Network* (TRLN), amely négy North Carolina-i egyetemi könyvtárból áll (Duke, University of North Carolina at Chapel Hill, North Carolina State, and North Carolina Central University) szintén hatékony együttműködést alakított ki. Az intézetek hasonlósága, földrajzi közelsége és az a tény, hogy közülük hárman azonos könyvterjesztővel kötöttek megállapodást, biztosítja a sikert. Legutóbb két különböző kezdeményezésre a TRLN szakreferensei és a floridai egyetemi könyvtárak egy csoportja felosztotta egymás között az egyes szakterületek gyűjtésének felelősségét. A kezdeményezésről szóló beszámolók hangsúlyozzák a földrajzi közelség jelentőségét, amely a siker záloga, mivel az érdekelt egyetemi szakok képviselői és a könyvtárosok sokkal könnyebben konzultálhatnak egymással a célok és a beszerzési politika kialakításakor, és a könyvek szállítása sokkal kevesebb időt igényel és olcsóbb, mint nagyobb távolságok esetében. Texasban, ahonnan én jövök, ez a helyzet. (5)

Az idegennyelvi tanulmányok, valamint a speciális szakterületek oktatása különösen szükségessé teszi a források megosztását és a megosztott állománygyarapítás kialakítását ezeken a területeken. Mint már említettük, a könyvek beszerzésére fordítható keret csökkent, ennek következtében sok könyvtárban visszaesett az idegennyelvű anyag beszerzése. (6) Minél kevesebb ilyen könyv jut el az észak-amerikai könyvtárakba, annál inkább megnő a veszélye annak, hogy egyetlen könyvtár sem szerzi be ezeket a műveket, s így könyvtárközi kölcsönzés keretében sem lesznek elérhetőek. Az ARL és az Amerikai Egyetemek Szövetsége – Association of American Universities (AAU) – elindított egy kezdeményezést Global Resource Program néven (Globális Forrás Program), amely megkísérli felhívni a figyelmet a problémára ezekre a speciális irodalmakra és felhasználói csoportokra szabott kezdeményezések révén: <http://www.arl.org/collect/grp/index.html>. A GRP speciális programokat indított latin-amerikai, német, japán és dél-ázsiai tanulmányok területén. A programok által kedvelt megoldások a következők: hozzá nem férhető dokumentumok digitalizálása, folyóiratok indexelése és dokumentumok kézbesítése. Örölnék, ha további információkat kaphatnának magukról a programokról, ezért ajánlom, hogy keressék fel a Global Resource Program honlapját.

Előadásom témájára – a megosztott állománygyarapítás témakörében – 1999 novemberében Atlantában a Center for Research Libraries által szervezett konferencia adta az ötletet. A konferencia előadásai, amelyek közül többet idéztem, a megosztott állománygyarapítás területéről részletesen ismertettek számos kezdeményezést. A záróülésen a résztvevők megegyeztek abban, hogy a hagyományos, nem digitalizált dokumentumok okozzák a legnagyobb nehézségét. A legfőbb konklúzió az volt, hogy egyre növekszik az igény a könyvtárközi kölcsönzés, a dokumentumkézbesítés és a állománygyarapítás integrálására.

Rendkívül gyorsan változó világunkban az atlantai konferencia óta eltelt kilenc hónap nagyon hosszú időnek tűnik. Digitalizált eredeti dokumentumok on-line gyűjteményei, akár kéziratokról, akár régi könyvekről, akár más kiadványokról van szó, nyilvánosan hozzáférhetővé váltak vagy az elektronikus folyóiratok gyűjteményeinkben egyre fontosabb szerepet töltenek be. Az elektronikus kiadványok robanásszerűen betörték a piacra. Fognak-e on-line könyvet olvasni az emberek? Érdemes lesz-e majd az embereknek otthonukban képernyőn olvasni könyvet, és hogyan befolyásolja ezt a készülékek minősége? Hogyan fog megváltozni olvasási kultúránk, a tudomány és a tudományos publikációs tevékenység? Számos olyan

megválaszolatlan kérdés, amely megkérdőjelezi, befolyásolja az állománygyarapítási politikáról kialakított elképzeléseinket. A könyvtárak legjelentősebb könyvkereskedelmi partnereinek jelenléte az Amerikai Könyvtáros Egyesület vándorgyűlésein az idők jele. A *NetLibrary*, az elektronikus könyvek kiadója – amely rendkívül agresszíven terjeszkedik az egyetemi könyvtárak körében – a konferencia egyik támogatója volt. A logóját rátette a regisztráláskor szétosztott táskákra, s így 20 000 *NetLibrary* szatyor kószált Chicagó utcáin.

JEGYZETEK:

- 1 Mary E. Jackson, *Measuring the Performance of Interlibrary Loan Operations in North American Research & College Libraries: Results of a Study Funded by the Andrew W. Mellon Foundation* (Washington, D.C.: Association of Research Libraries, 1998), pp. 19–21, 29.
- 2 George J. Soete, szerk., *Collaborative Collections Management Programs in ARL Libraries*. SPEC Kit 235 (Washington, D. C.: Association of Research Libraries, 1998).
- 3 Carol Pitts Diederichs, „Designing and Implementing a Consortial Approval Plan: The OhioLINK Experience”, előadás a *Creating New Strategies for Cooperative Collection Development* című konferencián, Atlanta, Georgia November 13, 1999; Interneten: <http://www.wrl.uchicago.edu/info/awccconf/Atlanta%20Papers/Diedrichs3.pdf>; megjelenik majd: *Collection Management*.
- 4 Kim Armstrong and Bob Nardini, „Making the Common Uncommon? Examining Consortial Approval Plan Cooperation”, előadás a *Creating New Strategies for Cooperative Collection Development* című konferencián, Atlanta, Georgia November 13, 1999; Interneten: <http://www.wrl.uchicago.edu/info/awccconf/Papers%20PDF/Atlanta%20PDF%20Files/Armsrong-Nardini.pdf>; megjelenik majd in: *Collection Management*.
- 5 Martha Hruska and Kathy Arsenault, „Back to the Future: Building the Florida Library Research Consortium”, and E. Christian Filstrup, Jordan M. Scepanski, and Tony K. Stewart, „An Experiment in Cooperative Collection Development: South Asia Vernaculars among the Research Triangle Universities”, előadások a *Creating New Strategies for Cooperative Collection Development* című konferencián, Atlanta, Georgia November 13, 1999; Interneten: <http://www.wrl.uchicago.edu/info/awccconf/Papers%20PDF/Atlanta%20PDF%20Files/Hruska-Arsenault.pdf> and http://www.lib.ncsu.edu/staff/cfilstrup/trln_asia.html; megjelenik majd in: *Collection Management*.
- 6 Jutta Reed-Scott, *Scholarship, Research Libraries, and Global Publishing* (Washington, D. C.: Association of Research Libraries, 1996), 51–58.

James P. Niessen

Céginformációs adatszolgáltatások a hazai könyvtárakban

„Egy-egy információ megszerzése, csakúgy mint a labirintusban való haladás, gyakran időt rabló tevékenység. Jól jön egy olyan útmutató ebben a bonyolult rendszerben, amely sikeresen célhoz vezet.”

(Dun&Bradstreet Magyarország Kft.)

Napjainkban egyre nagyobb igény mutatkozik a gazdasági-üzleti információk, ezen belül is a céginformációk iránt. Ez természetes, hiszen a piacgazdaságban élő emberek tudni szeretnék, hogy a mindennapi ügyeik során milyen társasággal, vállalkozóval, intézménnyel kerülnek kapcsolatba, így kiemelkedő szerepet játszik a partner „leinformálása”.

A céginformáció teljes körű képet ad a cégek pénzügyi és gazdasági helyzetéről, valamint jelzi a kereskedelmi kockázat mértékét. A céginformáció a kereskedelmi hitelezést megalapozó döntéstámogató eszköz, mely hozzájárul a pénzügyi kockázat és a kétes kintlévőségek csökkentéséhez, a cash flow javításához.

Magyarországon a piac nagyságához képest sok vállalkozás foglalkozik céginformációs adatbázis építésével, céginformáció szolgáltatásával, azonban több adatbázist és szolgáltatót összefogó, komplex információs rendszer – tudomásom szerint – nem működik. E kihívásra kellene válaszolniuk a hazai könyvtáraknak, hiszen

- információs bázisként élnek a köztudatban;
- a már meglévő információvagyon és infrastruktúra, valamint információs szakértelem birtokában a szükséges ráfordításokat is figyelembe véve a leggazdaságosabban tudnák megoldani ezt a kérdést;
- a céginformáció szolgáltatása a túlélés egyik lehetősége számukra.

Ennek következtében minden könyvtárban célszerű lenne kialakítani egy céginformációs sarkot, ahol összegyűjtenék a céginformációs kiadványokat (kötetek és CD-ROM-ok), valamint számítógép(ek) segítségével internetes hozzáférést biztosítanának a céginformációs adatbázisokhoz. Az állomány bővítésének költsége idővel megtérülne, sőt akár még haszn is keletkezhet, hiszen térítéses szolgáltatásokról van szó, melyet fizetőképes felhasználók vennének igénybe. Véleményem szerint piacgazdaságban a kereslet mindenképpen biztosított.

A használó az információt jellemzően elsősorban tényadatokat, az ún. faktografikus információkat igényli. A szolgáltatást ideális körülmények között egy könyvtáros-informatikus végzettséggel rendelkező, a gazdasági életben is jár-

tas szakember végezné, aki felvonná a megrendelést, és akár azonnal, akár néhány órán belül megadná a kívánt információt a megrendelőnek, hiszen az effajta adat-szolgáltatásnál kiemelkedő fontosságú a gyorsaság.

Az alább következő rendszerező összefoglalással segítséget szeretnék nyújtani e szolgáltató tevékenységre kész könyvtárak számára a legjelentősebb hazai céginformációs szolgáltatók és adatbázisaik számbavételével. Jelen összeállítás a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás című szakfolyóirat 2000. évi 4. számában megjelent tanulmányom átdolgozott, aktualizált, kizárólag a céginformációt áttekintő változata.¹

I. A legjelentősebb céginformáció-szolgáltató vállalkozások Magyarországon²

Név	URL	E-mail
Compalmanach Kft.	http://www.compalmanach.hu	info@compalmanach.hu
Company-Data Kft., MTA SZTAKI, Euroweb Rt.	http://infohaz.euroweb.hu	infohaz@euroweb.hu
Creditreform-Interinfo Kft.	http://www.creditreform.hu	creditreform@creditreform.hu
Deltasoft Kft.	http://www.deltasoft.hu	szaknevsor@deltasoft.hu
Dun&Bradstreet Ma- gyarország Kft.	http://www.dbhun.hu	dbhun@dbhun.hu
Gazdasági Minisztérium	http://www.gm.hu/gm/statpubl/index.htm	statisztika.informatika@gmh.gov.hu
GTE Yellow Pages Publishing Hungary Kft.	http://www.gte-yellow-pages.hu	info@gte.hu
Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft.	http://www.hoppbonn.hu	mail@hoppbonn.hu
HTD Kft.	http://www.setaloujjak.hu	szaknevs@minisat.tvnet.hu
INTERCREDIT Mo. Kft.	http://www.intercredit.hu	icbp@intercredit.hu
Kompass Hungária Kft. ³	http://www.kompass.hu	kompass@kompass.hu
Központi Statisztikai Hivatal	http://www.ksh.hu	edina.matyas@office.ksh.hu
Longwood Kft.	http://www.longwood.hu	longwood@alarmix.net
Magyar Telefonkönyv- kiadó Kft.	http://www.mtt.hu	ugyfelszolgalat@mtt.hu
Microsec Kft.	http://www.microsec.hu	hamori@microsec.hu
Opten Kft.	http://www.opten.hu	opmarket@elender.hu
Tele-Data Kft.	http://www.tele-data.hu	nincs adat

II. Céginformációs rendszerek

1. Papír alapú, kötet-kiadványok⁴

(Használatuk a gyors elévülés miatt egyre inkább háttérbe szorul a viszonylag egyszerűen aktualizálható elektronikus megjelenési formákkal szemben.)

Kiadvány neve	Kiadó	Ára (áfa nélkül)
Arany Oldalak (szakmai telefonkönyv, regionális kiadások)	Magyar Telefonkönyvkiadó Kft.	MATÁV előfizetőknek ingyenes, pl. Budapesti Arany Oldalak: 2200 Ft
Átfogó beszerzési kézikönyv (országos)	Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft.	hirdetőknek és egyéb Hoppenstedt-termék vásárlóknak ingyenes
Az ipar gazdálkodó szervezeteinek névjegyzéke (országos)	Gazdasági Minisztérium Informatikai Főosztály	5 000 Ft (áfaival)
A belkereskedelem gazdálkodó szervezeteinek névjegyzéke (országos)	Gazdasági Minisztérium Informatikai Főosztály	4 500 Ft (áfaival)
Céggözlöny	Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.	51 408 Ft/év (áfaival)
Cégreferens kézikönyv (országos)	Longwood Kft.	12 800 Ft (áfaival)
Az építőipar gazdálkodó szervezeteinek név- és címjegyzéke (országos)	Gazdasági Minisztérium Informatikai Főosztály	4 500 Ft (áfaival)
GTE Yellow Pages (regionális kiadványok)	GTE Yellow Pages Publishing Hungary Kft.	ingyenes
Ipar, kereskedelem, szolgáltatás 2000 (országos)	Compalmanach Kft.	14 000 Ft
Kompass 2001 katalógus (országos)	Kompass Hungária Kft.	23 900 Ft
Magyar cégek (országos)	Dun&Bradstreet Magyarország Kft.	15 000 Ft
Magyarország nagy- és középvállalatai 2000. (országos)	Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft	18 900 Ft ⁶
Magyarország üzleti telefonkönyve (országos)	Magyar Telefonkönyvkiadó Kft.	6 000 Ft ⁷
Országos cégmutató céginformációs adattár (országos)	Magyar Gazdasági Cégmutató Társaság	nincs adat
Országos Szaknévsor (országos- és regionális kiadások is)	HTD Kft.	ingyenes
Regionális üzleti telefonkönyv (Budapest és regionális kiadások)	GTE Yellow Pages Publishing Kft.	ingyenes
A szolgáltatást végző gazdálkodó szervezetek név- és címjegyzéke	Gazdasági Minisztérium Informatikai Főosztály	4 500 Ft (áfaival)

2. Országos cégbázisok CD-ROM-on

Név	Kiadó	Megjelenés	Ár (áfa nélkül)
Almanach 2000 CD cég-adattár	Compalmanach Kft.	félévente	48 000 Ft
CD-Céggjegyzék	MTA SZTAKI, Company Data Kft.	havonta negyedévente	39 000 Ft/év 24 000 Ft/év regisztrációs díj: 6 500 Ft
Cég-Kód-Tár	Központi Statisztikai Hivatal	negyedévente félévente	22 000 Ft/év 12 000 Ft/év regisztrációs díj: 5 000 Ft
Cégtár 2000	Opten Kft.	havonta negyedévente	5 100 Ft/hó 9 960 Ft/negyedév belépesi díj: 10 000 Ft
Figyelő Top 200	VNU Budapest Lapkiadó Rt.	évente	nincs adat
Complex CD Céghírek	KJK-Kerszöv Üzleti Kiadó Kft.	havonta	5 200 Ft/hó belépesi díj: 7 800 Ft
Compalmanach cégjegyzék CD	Compalmanach Kft.	évente	business: 15 000 Ft professional: 32 000 Ft
Magyar cégek marketing CD	Dun&Bradstreet Magyarország Kft.	félévente	19 000–69 000 Ft (alaptól a professzionális változatig)
Magyarország nagy- és közép vállalatai CD könyv	Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft.	félévente	21 900 Ft/év
Magyarország nagy- és közép vállalati marketing CD-ROM	Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft.	félévente	149 000 Ft/év, mely on-line hozzáférést is tartalmaz
Magyarország üzleti telefonkönyve	Magyar Telefonkönyvkiadó Kft.	évente	6 000 Ft (lásd a 7. jegyzetet!)

3. Interneten elérhető magyar céginformációs adatbázisok⁹

URL	Az adatbázis építője	Saját építésű adatbázis	OCSSZ ¹⁰
http://www.compnet.hu	Compalmanach Kft.	ingyenes	nem
http://www.creditreform.hu	Creditreform-Interinfo Kft.	tértítéses	igen
http://www.deltasoft.hu/yp/index.html vagy http://www.internetszaknevsor.hu	Deltasoft Kft.	ingyenes	nem
http://www.yellowpages.hu	Első Magyar Internet Szaknevsor Kft.	ingyenes	nem
http://inf haz.euroweb.hu/ceg/cegjegyz.htm	Euroweb Rt. MTA SZTAKI Company-Data Kft.	nincs	igen

URL	Az adatbázis építője	Saját építésű adatbázis	OCCSZ ¹⁰
http://www.goldenindex.hu	Goldenindex Hungary Kft.	ingyenes	nem
http://www.gte-yellow-pages.hu	GTE Yellow Pages Publishing Hungary Kft.	ingyenes	nem
http://www.hungarianbusinessinfo.hu	HBI-AMIS Kft.	ingyenes	nem
http://www.hoppbonn.hu	Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft.	térítéses és ingyenes	nem
http://www.businessweb.hu	IMS Kft.	ingyenes	nem
http://www.kerszov.hu vagy http://www.kjk.hu	KJK-Kerszöv Üzleti Kiadó Kft.	nincs	igen
http://www.kompass.hu	Kompass Hungária Kft.	térítéses	nem
http://www.cegmutato.hu	Magyar Cégműtató Gazdasági Társaság	ingyenes	igen
http://www.mtt.hu	Magyar Telefonkönyvkiadó Kft.	ingyenes	nem
http://www.microsec.hu	Microsec Kft.	nincs	igen
http://www.opten.hu	Opten Kft.	nincs	igen
http://www.szuv.hu/ctlex.nsf	SZÜV Rt.	ingyenes	nem
http://www.tele-data.hu	Tele-Data Kft.		nem
http://webbusiness.webtime.net vagy http://wb.hu	Web Time Kft.	ingyenes	nem
http://www2.datanet.hu/sql/compinfo	Webújság	ingyenes	nem
http://www.yellowweb.hu ¹¹	Yellowweb Hungary Kft.	ingyenes	nem

4. Egyéb céginformációs adatforrások

A magyar sajtó gyakran foglalkozik a cégeket érintő hírekkel. Ezek, mivel friss adatokat közölnek, nagyon fontos eszközei a céginformációknak. Az egyes cégek után elsősorban a lapok mutatói, valamint elektronikus adatbázisai (CD-ROM vagy internet) segítségével érdemes keresni.

Napilapok:

- Magyar Hírlap (<http://www.magyarhirlap.hu> + CD-ROM)
- Magyar Nemzet (<http://www.magarnemzet.hu>)
- Napi Gazdaság (<http://www.napi.hu>)
- Népszabadság (<http://www.nepszabadsag.hu> + CD-ROM)
- Népszava (<http://www.nepszava.hu>)
- Világgazdaság (<http://www.vilaggazdasag.hu>)

Hetilapok:

- Bank és Tőzsde (<http://www.bankestozsde.hu> + CD-ROM)
- Heti Világgazdaság (HVG) (<http://www.hvg.hu> + CD-ROM)
- Figyelő (<http://www.figyelo.hu>)

A napi- és hetilapok mellett hasznos információk nyerhetők az egyes ágazati lapokból is pl.: Gazdaság és Energia, Ipari Szemle, Marketing és Menedzsment.

Rendkívül fontos források az éves vállalati (üzleti) jelentések, melyek az adott vállalkozás hitelesített mérlegét és eredménykimutatását tartalmazzák, valamint jól használható ismertető anyagként is szolgálnak. A jelentésekhez történő hozzájutás azonban gyakran körülményes, érdemes közvetlenül az adott vállalathoz vagy annak szakkönyvtárához fordulni, illetve a közgazdasági felsőoktatási könyvtáraknál érdeklődni:

- Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Központi Könyvtára (BKÁE KK) <http://www.lib.bke.hu>
- Pécsi Tudományegyetem Könyvtára (PTE K) <http://www.lib.pte.hu>

III. Az Országos Céginformációs és Cégnylvántartó Rendszer

A cégeket a megyei (fővárosi) bíróságok mint cégbíróságok az általuk vezetett cégjegyzékben tartják nyilván.

Az igazságügy-miniszternek a cégbejegyzésről és cégjegyzékről szóló 13/1989. (XII. 16.) IM rendelete meghatározta a különböző cégformák esetében a cégbíróságokon nyilvántartott adatok körét, és előírta a fővárosi, illetve megyei bíróságoknak a cégjegyzékek számítógépes vezetését. Az Igazságügyi Minisztérium Jogi Informatikai Ügyosztálya által 1989 decemberében körvonalazott Országos Cégnylvántartó és Céginformációs Rendszer megvalósítására 1993 júniusában került sor, és azóta is sikeresen működik. A cégjegyzék adatait ettől kezdve a cégbíróságok számítógépen tárolják, és a cégjegyzékszámok ismeretében az országban bejegyzett cégek adatai valamennyi cégbíróság részére automatikusan elérhetővé váltak, függetlenül attól, hogy azok melyik megye cégnylvántartó rendszerében található. A rendszer válaszideje a nyilvános X.25-ös postai szolgáltatást használva néhány másodperc két tetszőleges bíróság között.

Az Európai Unióval megteremtendő jogharmonizáció érdekében az Országgyűlés megalkotta – az 1988. évi VI. törvényt felváltó – a gazdasági társaságokról, valamint a cégnylvántartásról szóló 1997. évi CXLIV. és CXLV. törvényeket. Ekkor mutatkoztak meg igazán a jól megtervezett, decentralizált rendszer előnyei. Az átállás a törvény 1998. június 16-i hatályba lépését követő egy héten belül az ország összes cégbíróságán zökkenőmentesen megvalósult. Az új rendszer a 8/1998. (V. 23.) IM rendeletnek megfelelően megvalósítja az ún. egyablakos rendszert, miszerint az adóhatóság, valamint a KSH felé történő – törvényben előírt – további adatok közlése szintén a cégbíróságok történi.

Az 1997. évi CXLV. törvény deklarálja a teljes körű cégnyilvántartási nyilvánosságot, ami azt jelenti, hogy bárki – esetleges érdekeltiségének igazolása nélkül – megismerheti a cégbíróságokon vezetett cégjegyzék fennálló, illetve már törölt bejegyzéseit. A cégiratok és a törvényességi felügyeleti eljárás során keletkezett iratok is teljes körűen nyilvánosak, utóbbiak azonban csak akkor, ha a cégbíróság valamilyen intézkedést hozott a céggel szemben. Nemcsak a már bejegyzett cégek adatai nyilvánosak, hanem a benyújtott, de még el nem bírált bejegyzési kérelem és annak valamennyi melléklete is. A cégnyilvánosság kiteljesedését jelenti, hogy a már nemcsak a cégjegyzék adatairól, hanem a cégiratok közül a létesítő okiratról, illetve annak hatályosított szövegéről, valamint a cégek éves beszámolóiról is hiteles másolat kérhető. Az Igazságügyi Minisztérium szervezeti egységként működő Cégnyilvántartási és Céginformációs Szolgálatról¹² (illetve annak disztribútoraitól) bárki tájékoztatást kérhet az ország bármelyik cégbíróságán bejegyzett vagy bejegyzés alatt álló bármely cég adatairól. Az OCCR-nél rendelkezésre álló adatok azonosak a cégbíróságokon számítógépen rögzített adatokkal, a Szolgálat a céginformációs közokiratok kiadására teljes jogosítvánnyal rendelkezik.

A céginformációval kapcsolatos magyarországi jogszabályi háttér

- 1997. évi CXLV. törvény a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról;
- 1997. évi CXLIV. törvény a gazdasági társaságokról;
- 8/1998. (V. 23.) IM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről;
- 10/1998. (V. 23.) IM rendelet a Cégnyilvántartási és Céginformációs Szolgálat működéséről, valamint a céginformáció költségtérítéséről;
- 1/2000. (II. 8.) IM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 8/1998. (V. 23.) IM rendelet módosításáról;
- 4/1999. (III. 18.) IM rendelet a Cégnyilvántartási és Céginformációs Szolgálat működéséről, valamint a céginformáció költségtérítéséről szóló 10/1998. (V. 23.) IM rendelet módosításáról.

A közhiteles, nyilvános cégszolgáltatásokhoz tehát kétféle módon lehet hozzájutni:

- közvetlenül az IM Országos Cégnyilvántartási és Céginformációs Szolgálatától (OCCSZ);
- közvetett módon az IM OCCR disztribútoraitól.

Az OCCR keretében forgalmazott céginformációk tartalmi szintjei, típusai:

- *Céglista*
A felhasználó által megadott keresési feltételeknek megfelelő cégek nevét és cégjegyzékszámát tartalmazza.
- *Cégnévjegy*
Közhiteles céginformációként tanúsítja a cégjegyzék 1., 2., 5., 16., 27. és 28. rovatában vezetett fennálló vagy törölt bejegyzéseket, illetve azt,

hogy az adott rovatokra milyen benyújtott, de még el nem bírált bejegyzési kérelem érkezett.

- **Cégkivonat**
Közokiratként a cégjegyzék összes rovatában vezetett, adott időpontban fennálló bejegyzéseket tartalmazza.
- **Cégmásolat**
Közokiratként tanúsítja a cégjegyzék összes rovatában vezetett valamennyi fennálló vagy törölt bejegyzést, valamint jelzi a változás alatt lévő pontokat.
- **Cégbizonyítvány**
Közokiratként a kérelemtől függően tartalmazza és hitelesen tanúsítja a cégjegyzék kiválasztott rovataiban vezetett, az adott cégre vonatkozó valamennyi fennálló vagy törölt bejegyzést.
- **Mérlegadatok**
Tartalmazza a cégek által az illetékes cégbíróságra és az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és Cégnyilvántartó Szolgálatához benyújtott mérleg valamennyi adatát.

A cégjegyzék adatait, illetve azok változásait az Igazságügyi Minisztérium hivatalos lapjában, a Céglőnyben hozza nyilvánosságra, melynek kiadója a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.

A Céglőny VII. évfolyamának 18. számától kezdődően a Céglőnyben megjelent új társaságok bejegyzésére, illetve a változások, elutasító és kijavító végzések, végelszámolási eljárások, törlések és megszűnések, csőd- és felszámolási eljárások közzétételére vonatkozó bírósági közleményekből az IM Cégnyilvántartási és Céginformációs Szolgálata On-line Céglőnyt szerkeszt.

Az elektronikus Céglőny a névvel vagy cégjegyzékszámval kiválasztott cégekkel kapcsolatos bírósági közlemények gyors elérését biztosítja.

A cégjegyzésről és a cégjegyzékről szóló 8/1998. (V. 23.) IM rendeletnek megfelelően szerkesztett cégbírósági közlemények a cégjegyzékszám feltüntetésével kezdődnek. Ezután a cégjegyzékek – a cégformának megfelelően – két fő részre oszthatóak, hiszen vannak cégformától független és függő adatscsoportok, melyeken belül a cég további adatai a vonatkozó jelzőszámok (rovatszámok) alatt szerepelnek, pl.

1. cégformától független adatok

- 2. rovat: a cég elnevezése
- 5. rovat: a cég székhelye
- 6. rovat: a cég telephelye
- 9. rovat: a cég tevékenységi köre(i)
- 12. rovat: a cégjegyzés módja
- 21. rovat: a cég adószáma
- stb.

Ezek minden egyes cégjegyzékben megtalálhatóak, hiszen az összes cégformára vonatkoznak.

2. cégforma-specifikus adatok, pl.

- betéti társaság esetén (06):
 1. rovat: a betéti társaság beltagja(i)
 2. rovat: a betéti társaság kültagja(i)stb.

- részvénytársaság esetén (10):
 1. rovat: a részvényesek adatai
 4. rovat: a bemutatóra szóló részvények adataistb.

Ezeket csak az adott cégforma cégjegyzékében tüntetik fel.

A cégformától függő adatoknál a rovatszám mellett zárójelben az adott cégforma jelzőszáma szerepel [pl. 4(10): részvénytársaság bemutatóra szóló részvényeinek adatai, ahol a (10) a részvénytársaság cégforma-jelzőszáma, a 4 pedig a cégformán belüli rovatszám.]

A rovatokhoz hatályossági dátumokat is rendelnek, melyek az adatsorok változásainak követését szolgálják.

A bejegyzésköteles cégformák jelzőszámainak és az egyes cégformákon belüli további rovatszámok feloldásának közlésétől terjedelmi korlátok miatt eltekintek.

A bejegyzett adatok változásáról szóló közlemény a cégjegyzékszám megjelölésével, valamint a cég elnevezésének, székhelyének és adószámának feltüntetésével kezdődik. Ha a változás a társasági szerződés módosítását is jelenti, a közlemény ezt az időpontot is tartalmazza. Ezt követően a megfelelő rovatszám alatt található a megváltozott (törölt) és a bejegyzett új adatok.

Felszámolás, valamint végelszámolás esetén a Céglözlöny a rovatszámok feltüntetése nélkül jelenteti meg a megfelelő adatokat. A Céglözlöny külön, Megszűnések címszó alatt teszi közzé a cég törlésének időpontját és módját.

IV. Kiegészítő és továbbfejlesztett céginformációs szolgáltatások

Cégminősítés

A leghatékonyabb céginformációs döntéstámogató eszköz. A cégjegyzékben található adatokon kívül tartalmazza a cég működésének jellemzőit és a cég minősítésére szolgáló mutatókat, azaz bonitásindexeket. Az indexrendszer hivatott a cégek megbízhatóságának értékelésére (pl. üzletmenet, cégfejlődés, fizetési mód). A bonitásindexek tehát meghatározzák az üzleti kapcsolat létesítésének kockázatát. Minél nagyobbak az indexszámok, annál nagyobb a kockázat.

Magyarországon cégminősítéssel foglalkozó nagy múltú vállalkozások:

- Creditreform-Interinfo Kft. (Németország, 1879.)
- Dun&Bradstreet Magyarország Kft. (Amerikai Egyesült Államok, 1843.)

Adósnilyvántartó rendszer

A partnerek követelése bekerül egy nemzetközi információs rendszerbe, azaz egy feketelistára, ezáltal az adósról olyan nyomás hárul, mely ösztönzi a mielőbbi fizetésre. Magyarország legnagyobb adósnilyvántartó rendszerét a Creditreform-Interinfo Kft. kezeli.

Monitoring szolgáltatások CD-ROM-on az Opten Kft. szerkesztésében:

APAFI – Automatikus Partner Figyelő Rendszer

– csődfigyelés

Tájékoztatót nyújtanak a folyamatban lévő és lezárult csőd-, felszámolási, végelszámolási, adósságrendezési és a cégbíróságok által indított törlési eljárásokról. Megtekinthető a cégek eljárástörténete is.

– sajtófigyelés

A cégekkel foglalkozó cikkek címei, megjelenési helyük és idejük. Információk a fizetésképtelenségről, adósságokról, csődtárgyalásokról vagy pozitív eseményekről. Újságcikk másolat megrendelési lehetőséggel.

– cégjogi adatbázis

A cégek mindennapi működése során szükséges törvények és rendeletek aktuális, még nem hatályos és hatályon kívüli állapotai egységes szerkezetben. Adótörvények (személyi jövedelemadó, általános forgalmi adó, jövedéki adó stb.), társadalombiztosítási törvények, munka törvénykönyve, társasági, csőd- és vámtörvény egy adatbázisban.

– tender- és árverésfigyelő adatbázis

Tartalmazza a közbeszerzési eljárás alá eső kiírásokat, a sajtóban megjelenő egyéb pályázatokat, az árverési hirdetményeket, a tenderek eredményeit. Lehetőség van automatikus tenderfigyelésre interneten keresztül.

– információs adatbázis

TEÁOR, SZJ, SZATJ, ÉJ, METJ, BTO számok¹³ áfakulcsokkal.

On-line cégfigyelés – Microsec Kft.

Amikor valamelyik figyeltetett céggel kapcsolatosan közzétételi közlemény jelenik meg a Cégek Közönyben, vagy a cégnyilvántartásban vezetett adatokban valamilyen változás következik be, akkor a Microsec hálózati szolgáltató elektronikus levelet küld az ügyfél elektronikus postacímére. A levél az esemény megnevezése mellett az eseményhez tartozó közlemény adatait is tartalmazza.

Az elektronikus levélben küldött közlemények ára megegyezik az on-line módon kért közlemények árával.

A Microsec hálózati szolgáltatótól jelenleg a Cégek Közöny alábbi fejezeteiben megjelenő közlemények, illetve a cégnyilvántartásában bekövetkező események figyelését lehet kérni:

- Új társaságok bejegyzése
- Változások közzététele
- Elutasító, kijavító és egyéb végzések
- Végelszámolási eljárások
- Törlések (megszűnések, egyszerűsített végelszámolások)
- Csőd eljárások
- Felszámolási eljárások
- Adósságrendezési eljárások
- Éves beszámoló jelentés (mérleg) letétbe helyezése

Összeállításomban kizárólag a magyar cégekről történő informálódási lehetőségekről szóltam. Külföldi vállalkozások esetén számos más adatbázis igénybe vehető.

Összegzésképpen megállapítható, hogy a hazai céginformáció-szolgáltatások két fő típusa vehető igénybe:

1. Saját építésű adatbázisok

Ezek az adatbázisok eltérő adattartalmúak, különböző a feldolgozott információk mélysége, minősége, hitelessége. Vannak egészen egyszerűek, amelyek csak cégneveket, címeket és tevékenységi köröket tartalmaznak, de léteznek igen részletes, szinte mindenre (pl. járműpark ismertetése¹⁴) kiterjedő rendszerek is. Ennek megfelelően áruk is eltérő.

2. A cégbíróságok által vezetett közhiteles cégnyilvántartó-adatbázis

Szolgáltatója az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és Cégnyilvántartó Szolgálat (OCCSZ) és annak disztribútorai, akik egységes elvek szerint feldolgozott, a hazai cégbírósági nyilvántartáson (Országos Céginformációs és Cégnyilvántartó Rendszer = OCCR) alapuló információkat forgalmazznak. Az OCCR minden Magyarországon bejegyzett, illetve bejegyzés alatt álló gazdasági társaságról az összes nyilvános cégadatot tartalmazza a változás alatt lévő adatok külön megjelölésével. Az egységes adattartalom ellenére ugyanazért az információért a szolgáltatók más-más díjat kérnek.

Az elektronikus céginformációs rendszerek eltérő szűrési, illetve leválogatási feltételeket tesznek lehetővé. Az indexelés mélysége szerint megkülönböztetünk egy vagy több mezőben, illetve teljes szövegben (full text) indexelt adatbázisokat. A lekérdezési feltételek gyakran logikai (AND, OR, NOT) és helyzeti operátorokkal, valamint csonkolással kombinálhatók.

Essék néhány szó az adatbázisok teljességéről.

Az államigazgatási szervek (cégbíróságok, APEH, KSH) ún. egyablakos rendszerű, közhiteles adatbázisai (ld. OCCR) elméletben 100%-os pontosságúak, tehát minden magyarországi cég mindenkori valós adatait tartalmazzák, azonban a gyakorlatban az érdekeltek gyakran nem jelentik be a változásokat, és akkor még nem esett szó a fantomcégekről. Ennek ellenére természetesen ezek az adatbázisok a legteljesebbek.

A magánkézben lévő céginformáció-szolgáltatók részben az államigazgatási szervek adatbázisaira, részben pedig saját adatgyűjtésükre (Direct Marketing = DM, telefonos megkeresés, stb.) hagyatkoznak.

Remélem, hogy dolgozatom hasznos segítőtárrá válik a mindennapi tájékoztatói munkában, hiszen a magyarországi könyvtáraknak mint a legtöbb és legtöbbek által megszerezhető információt birtokló intézményeknek a harmadik évezred küszöbén tudni kell lépést tartani az információszolgáltatás e szegmenséből adódó követelményekkel is, s vállalni az ezzel járó feladatbővülést.

JEGYZETEK

- 1 Kiszl Péter: Rendszerváltás a könyvtárakban. Közkönyvtárak a gazdasági információk közvetítésében. = Tudományos és Műszaki Tájékoztató. 47. évf. 2000. 4. sz. 171–181. p.
- 2 A vállalkozások postacímét nem közlöm, hiszen ma már minden könyvtár rendelkezik internethozzáféréssel.
- 3 2000. január 1-jétől, a tulajdonosok döntése alapján, a Magyarországon működő két Bonnier érdekeltség – a Hoppenstedt Bonnier Kft. és a Kompass Hungária Kft. – integrálódott. A cégek önállósága ugyan megmaradt, az adatbázis, az értékesítési hálózat és az elektronikus termékek azonban összeolvasztásra kerültek.
- 4 Rendszerint évente jelennek meg.
- 5 A Gazdasági Minisztérium Informatikai Főosztályának céginformációs kötetei hamarosan CD-ROM-on is hozzáférhetőek lesznek.
- 6 Az Átfogó beszerzési kézikönyvvel együttesen.
- 7 A kötet és a CD-ROM változat együttesen.
- 8 Az árak minden táblázat esetében egy felhasználós változatra vonatkoznak, és a 2000 októberi állapotot tükrözik.
- 9 Az adatbázisok használati díjainak közlésétől eltekintettem, mivel az egyes társaságok eltérő alapdíjakat, ezen felül a megrendelő egyéni kívánságaitól (a céginformáció adattartalmától, részletességétől), valamint a használat gyakoriságától függő pluszkiadásokat is felszámítanak, valamint különböző kedvezményrendszereket alakítottak ki a megrendelők meghódítása érdekében. A pontos árakról részletes információ a cégek honlapjain található.
- 10 Kizárólag térítés ellenében igénybe vehető szolgáltatás, ld. később.
- 11 Céghonlaptár.
- 12 *Forrás:* az OCCR fejlesztőjének és hálózati szolgáltatójának, a Microsec Kft.-nek a honlapja (<http://www.microsec.hu>).
- 13 A rovatszámok feloldását ld. a <http://www.microsec.hu/info/page/rov.html> msc URL címen.
- 14 Statisztikai osztályozási kódszámok. Pl. TEÁOR = Tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere, BTO = Belföldi termékosztályozás, SZJ = Szolgáltatások jegyzéke.
- 15 Hoppenstedt Bonnier és Társa Kft.: Magyarország nagy- és középvállalatai 2000. (kötet és CD-ROM)

Kiszl Péter